

Naturvårdsenheten
Hannah Brandin
Tel 010-225 03 22
hannah.brandin@lansstyrelsen.se

Beslut om utvidgning av strandskyddsområden i Hedemora kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 14 § andra stycket miljöbalken (1998:808) att strandskyddsområdet ska vara utvidgat, utöver 100 meter, på följande områden i Hedemora kommun:

1. Sörbogrundet, Stora Grundet och del av Brunnaön vid sjön Hovran. Strandskydd utvidgas enligt karta bilaga 1.
2. Södra delen av Flinssjön. Strandskydd utvidgas enligt karta bilaga 2.
3. Södra delen av Svinssjön. Strandskydd utvidgas enligt karta bilaga 3.
4. Fullen. Strandskydd utvidgas enligt karta bilaga 4.

Beslutet innebär samtidigt att samtliga tidigare beslut om *utvidgning* av strandskyddsområde inom Hedemora kommun upphör att gälla. Generellt strandskydd på 100 meter återinträder.

Observera att kartorna visar avgränsningen för både det generella strandskyddet på 100 meter samt det utvidgade strandskyddet på land. Generellt strandskydd ut i vattnet är inte markerat.

Upplysning

Strandskydd innebär att nya byggnader inte får uppföras, befintliga byggnaders användning inte får ändras och andra anläggningar eller anordningar som hindrar eller avhåller allmänheten inte får utföras. Strandskyddet innebär även att åtgärder som väsentligt förändrar livsvillkoren för växt- och djurarter inte får vidtas.

Enligt 7 kap. 16 § miljöbalken omfattar strandskyddet inte byggnader, anläggningar, anordningar eller åtgärder som behövs för de areella näringarna (bl.a. jord- och skogsbruk) och som inte tillgodoser bostadsändamål. En förutsättning är att aktuella byggnader, anläggningar, anordningar eller åtgärder för sin funktion måste finnas eller vidtas inom strandskyddsområdet d.v.s. en annan lokalisering är inte möjlig. Pågående markanvändning såsom jord- och skogsbruk kan alltså fortgå

utan hinder i strandskyddat område vilket t.ex. innebär att man kan sätta upp stängsel för djur och göra uttag av skogsråvara och avverkning när det är aktuellt.

Någon rätt till ersättning för ägare och innehavare av särskild rätt till marken med anledning av ett beslut att utvidga strandskyddsområdet föreligger inte (31 kap. 4 § miljöbalken).

Det generella strandskyddet, 100 meter från strandlinjen upp på land och ut i vattnet, gäller överallt där strandskyddsområdet inte är utvidgat och det inte har blivit upphävt genom särskilda beslut.

Bakgrund

Strandskydd har, i någon form, funnits i Sverige sedan 1940-talet. Initialt omfattade strandskyddet ett verktyg för att säkra allmänhetens tillgång till platser för friluftsliv och bad. Det generella strandskyddet, som omfattar 100 meter från strandlinjen upp på land samt ut i vattnet, infördes 1975. I och med att naturvårdslagen ändrades 1994, tillkom ytterligare ett syfte till strandskyddet som gäller skydd för strandzonens växt- och djurliv.

Strandskyddets syfte är idag att stränder långsiktigt ska tryggas för allemansrättslig tillgång samt att goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten ska bevaras. Strandskyddets betydelse för såväl friluftslivet som den biologiska mångfalden bidrar till uppfyllelse av flera av de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen. Strandskyddet är ett generellt skydd och gäller i hela landet. Bestämmelserna gäller oavsett om området är tät- eller glesbebyggt, om det finns gott om sjöar och vattendrag eller inte och oavsett vilka naturtyper eller arter som finns i området. Det skyddade området är normalt 100 meter från strandkanten både på land och i vattenområdet. En utvidgning kan göras upp till 300 meter om det behövs för att tillgodose att något av strandskyddets syften säkerställs.

Från och med den 1 juli 2009 ändrades bestämmelserna om strandskyddet i miljöbalken. Enligt regeringens proposition 2008/09:119 om strandskyddet och landsbygdsutveckling innebär de nya bestämmelserna i miljöbalken att kravet skärps för att få utvidga ett område som omfattas av generellt strandskydd. Utvidgat strandskydd ska finnas där det behövs för att *säkerställa strandskyddets syften*. I och med detta har länsstyrelserna av regeringen fått i uppdrag att se över äldre beslut för utvidgade strandskyddsområden. Utvidgat strandskydd inom länet gäller, efter den 31 december 2014, endast om utvidgningen har beslutats med stöd av den nya bestämmelsen. Om detta inte har gjorts upphör det tidigare utvidgade strandskyddet att gälla och det generella strandskyddet på 100 meter återinförs.

Redogörelse för ärendet

Inom Hedemora kommun råder utvidgat strandskydd vid följande platser:

1. Strandområden och öar i Hovran
2. Södra delen av Flinssjön
3. Södra delen av Svinssjön
4. Fullen

5. Rällingen

Hedemora kommun har den 21 juni 2011 samt den 9 mars 2012 yttrat sig till Länsstyrelsen angående utvidgat strandskydd. Kommunen anser att utvidgat strandskydd ska finnas kvar vid samtliga områden där utvidgat strandskydd råder idag.

Länsstyrelsen har den 13 oktober 2014 skickat ut ett förslag till beslut på remiss om nya utvidgade strandskyddsområden. Förslaget har delgivits genom kungörelser den 14 oktober 2014 i Dalarnas Tidningar, Dalademokraten och Post- och Inrikes Tidningar samt den 17 oktober 2014 i Dalabygden. Förslaget har hållits tillgängligt i kommunens lokaler samt på länsstyrelsens hemsida.

Följande remissvar har inkommit:

Hedemora kommun 2014-11-14: Kommunen har inget att invända mot förslaget.

Lantbrukarnas Riksförbund Dalarna (LRF) 2014-11-14:

LRF har beretts möjlighet att lämna yttrande till remissen angående förslag till strandskyddsområden i Hedemora kommun (Dnr 511-9449-2014). LRF:s kommungrupp i Hedemora kommun har granskat förslaget (kontaktperson Magnus Hermansson, ordf.)

För flera av LRFs medlemmar upplevs det utvidgade strandskyddet som ett övertramp mot äganderätten. Det leder även till att fastigheter minskar i värde. Äganderätten är en förutsättning för långsiktigt företagande inom jord och skog och strandskyddet påverkar därmed möjligheterna till försörjning, både genom att förhindra rationellt utnyttjande av en fastighet och genom att det innebär ett tidskrävande administrativt förfarande i form av dispensansökningar.

LRF vill därför förtydliga innebörden ”pågående markanvändning kan fortgå utan hinder i det utvidgade strandskyddet” som det skrivs i remissen. Det måste innebära det att markägare kan bedriva normalt jord- och skogsbruk, t.ex. sätta upp stängsel för djur, uppföra ekonomibyggnader och anläggningar, kunna göra uttag av skogsråvara och möjlighet till avverkning när det blir aktuellt.

Det är ytterst viktigt att den som äger mark måste kunna fortsätta och utveckla sina verksamheter. De fastighetsägare som påverkas av utvidgat strandskydd bör kommuniceras individuellt före beslut. Via kungörelse är det omöjligt att förstå att den enskilda fastigheten berörs.

Med ovanstående bakgrund vill LRF även framföra följande:

LRF tillstyrker beslutet att upphäva det utvidgade strandskyddet för aktuellt område. LRF anser att 100 meter strandskydd i allmänhet räcker. Om det finns skäl att skydda särskilda naturvärden finns andra skyddsformer som berättigar markägarna till ersättning.

För de sjöar inom Hedemora kommun där utvidgat strandskydd föreslås anser LRF följande:

1. Öar i Hovran, inga synpunkter.
2. Södra Flinssjön, 100 m strandskydd räcker. Hela området är väl skyddat av annan lagstiftning.

3. Svinssjön, 100 m strandskydd räcker. Naturvärden skyddas av annan lagstiftning. Någon ytterligare byggnad i anslutning till befintliga gårdar skulle inte påverka allmänhetens möjligheter till tillträde vid stranden.
4. Fullen, 100 m strandskydd räcker. Ett utvidgat strandskydd här kan snarare motverka friluftslivets intressen.

Länsstyrelsens bemötande:

Ett förtydligande av vad ”pågående markanvändning” innebär har införts under rubriken Upplysning.

Länsstyrelsen har i processen med utvidgat strandskydd valt att delge berörda kännedom om aktuella områden med hjälp av kungörelsedelgivning. Anledningen till detta är delvis att markägarantalet är så pass stort att delgivning till var och en av berörda skulle vara alltför kostsamt och tidskrävande. Förfarandet följer gällande lagregler om hur delgivning kan ske.

Vad gäller de utpekade områdena har länsstyrelsen följande kommentarer:

I det utpekade området vid Södra Flinssjön och Svinssjön råder utvidgat strandskydd idag. Om detta upphör finns ingen annan lagstiftning som begränsar exploatering i form av nybyggnation. Länsstyrelsen bedömer att områdets naturvärden motiverar ett fortsatt utvidgat strandskydd i området.

Vad gäller uppförande av nya byggnader vid befintliga gårdar vid Svinssjön konstaterar länsstyrelsen att det utvidgade strandskyddets gräns inte sträcker sig över någon befintlig gårdsyta i dagsläget. Vad gäller uppförande av ekonomibyggnader så omfattar strandskyddet inte byggnader, anläggningar, anordningar eller åtgärder som behövs för de areella näringarna (bl.a. jord- och skogsbruk) och som inte tillgodoser bostadsändamål. En förutsättning är att aktuella byggnader, anläggningar, anordningar eller åtgärder för sin funktion måste finnas eller vidtas inom strandskyddsområdet d.v.s. en annan lokalisering är inte möjlig. Pågående markanvändning såsom jord- och skogsbruk kan alltså fortgå utan hinder i strandskyddat område.

Strandskyddets syften innebär att värna allmänhetens tillträde till strandområde. Om man vill utföra åtgärder som syftar till att främja friluftsliv, naturvårds-, miljö- eller kulturmiljöintressen så finns möjlighet till att ge dispens för detta inom strandskyddslagstiftningen. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd inte motverkar friluftslivets intressen vid sjön Fullen.

Motiv för beslut om utvidgning av strandskydd

1. Sörbogrundet, Stora Grundet och del av Brunnaön vid sjön Hovran

Värdebeskrivning

Naturen i området är mycket vacker och omväxlande med åkrar, betesmark, skogsdungar och fuktdråg. Sjöarna är grunda och naturligt eutrofa med en frodig vegetation längs stränderna. Hovran är en av länets främsta rast- och häckningslokaler för fåglar och ett populärt besöksmål. Vattenståndet i älven och därmed dess sjöar varierar ofta naturligt. Som en följd av vattenståndsvariationer och näringsförhållanden finns en mycket rik flora och fauna i området. Artsammansättningen med avseende på fågellivet är säregen med

häckning av både sydliga och nordliga arter. Utvidgat strandskydd råder redan idag på Sörbogrundet, Stora Grundet och Brunnaön.

Hovran är upptagen på den internationella listan över värdefulla våtmarker som ett CW-område (Convention on Wetlands, eller Ramsar-område). Därmed har Sverige förbundit sig att skydda våtmarken som är av internationell betydelse för rastande fåglar. Hela Hovranområdet är även utpekade som riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6§ miljöbalken. Stadssjön, Lilla Älvgången, Stackharen och ett område på Brunnaön är utpekade Natura 2000-områden. Stadssjön och Lilla Älvgången är skyddade som naturreservat medan Stackharen är skyddat som naturminne.

Genom sitt tätortsnära läge finns goda förutsättningar att utveckla rekreations- och besöksverksamheten vid Hovran där allmänheten erbjuds fina naturupplevelser. Nibble fågelorn besöks flitigt och återkommande ringmärkning av fåglar förekommer.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att Hovranområdets värden för natur- och friluftsliv motiverar att området även fortsättningsvis ska omfattas av utvidgat strandskydd.

2. Södra delen av Flinssjön.

Värdebeskrivning

Flinssjön är en mycket värdefull häckfågellokal inom CW-området Hovran. Den sydöstra delen av Flinssjön ingår i naturreservatet Kloster. Reservatet har avsatts för att bevara det öppna kulturpåverkade landskapet vid Klosteråns utlopp samt de lövdominerade skogspartierna i området. Naturreservatet, i synnerhet Rankholmen, hyser ett mycket rikt fågelliv. Flinssjöns vattenståndsvariation påverkar strandområdets vegetation. Strandviol och myskgräs är ett par av de sällsynta växterna. Lavfloran är mycket intressant, dels på grund av översvämningspåverkan, dels på grund av hög och jämn fuktighet. Strandskinnlav, en i landet akut hotad art, påträffas rikligt, ofta i sällskap med dess släkting *Leptogium cyanescens* som bedöms som hotad. Stiftgelélav är en annan i landet hotad art vars rika förekomst tyder på mycket gynnsamma fuktighetsförhållanden.

Flinssjön ingår i Hovran som är upptagen på den internationella listan över värdefulla våtmarker som ett CW-område. Hela Hovranområdet är även utpekade som riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6§ miljöbalken.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att Flinssjöns höga naturvärden motiverar att området även fortsättningsvis ska omfattas av utvidgat strandskydd.

3. Södra delen av Svinssjön.

Värdebeskrivning

Svinssjön är en typisk lagunsjö, som trots sin mindre storlek och sin begränsade areal av grundna vatten har ett rikt fågelliv och ingår i CW-området Hovran. Svinssjön är en näringsrik sjö omgiven av sumpkärr vilket för länet är en ovanlig naturtyp. I Svinssjön har fynd av den mycket ovanliga kransalgen höstlinke gjorts. Denna alg har endast påträffats på tre platser i landet varav en är Svinssjön. Även andra hotade och ovanliga arter har påträffats.

Svinssjön ingår i Hovran som är upptagen på den internationella listan över värdefulla våtmarker som ett CW-område. Hela Hovranområdet är även utpekade som riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6§ miljöbalken.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att Svinssjöns höga naturvården motiverar att området även fortsättningsvis ska omfattas av utvidgat strandskydd.

4. Fullen

Värdebeskrivning

Sjön Fullen är en relativt oexploaterad större sjö. Södra delen av sjön, Silvhytteå, är ett populärt utflyktsmål och en av sevärdheterna längs den så kallade Husbyringen. Utvidgat strandskydd råder på platsen idag.

I kommunens översiktsplan anges som rekommendation för området Fullen att skogsbruket bör bedrivas med hänsyn till friluftslivet och fisket samt att ny bebyggelse inte bör förekomma längs stränderna annat än för friluftslivets behov. Området är av intresse för friluftsliv med kanotled, fiske, rastplatser, vindskydd och bad.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att Fullens värde för friluftslivet motiverar att området även fortsättningsvis ska omfattas av utvidgat strandskydd.

Vid sjön Rällingen råder utvidgat strandskydd idag och Hedemora kommun har även angett att utvidgat strandskydd bör bestå. Området ligger till största delen inom 100 meter från strandlinjen och omfattas därför av generellt strandskydd. Länsstyrelsen bedömer att utvidgat strandskydd därför kan upphöra att gälla vid sjön Rällingen.

Beslutet omfattar sammantaget områden som behövs för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet. Vid prövning av frågor om utvidgat strandskyddsområde ska enligt 7 kap. 25 § miljöbalken hänsyn även tas till enskilda intressen. Vid en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen finner länsstyrelsen att beslutet inte går längre än vad som krävs för att syftet med strandskyddet ska tillgodoses.

Detta beslut delges genom kungörelse.

Enligt 7 kap. 14 § tredje stycket miljöbalken ska beslutet gälla omedelbart även om det överklagas.

Överklagan

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 5.

I den slutliga handläggningen av ärendet har landshövding Maria Norrfalk varit beslutande och naturvårdshandläggare Hannah Brandin varit föredragande. Miljövårdsdirektör Stig-Åke Svenson, Naturvårdsenheten, jurist Gunilla Garbergs, Rättsenheten och planarkitekt Inger Friman, Samhällsbyggnadsenheten har deltagit i ärendet.

Maria Norrfalk

Hannah Brandin

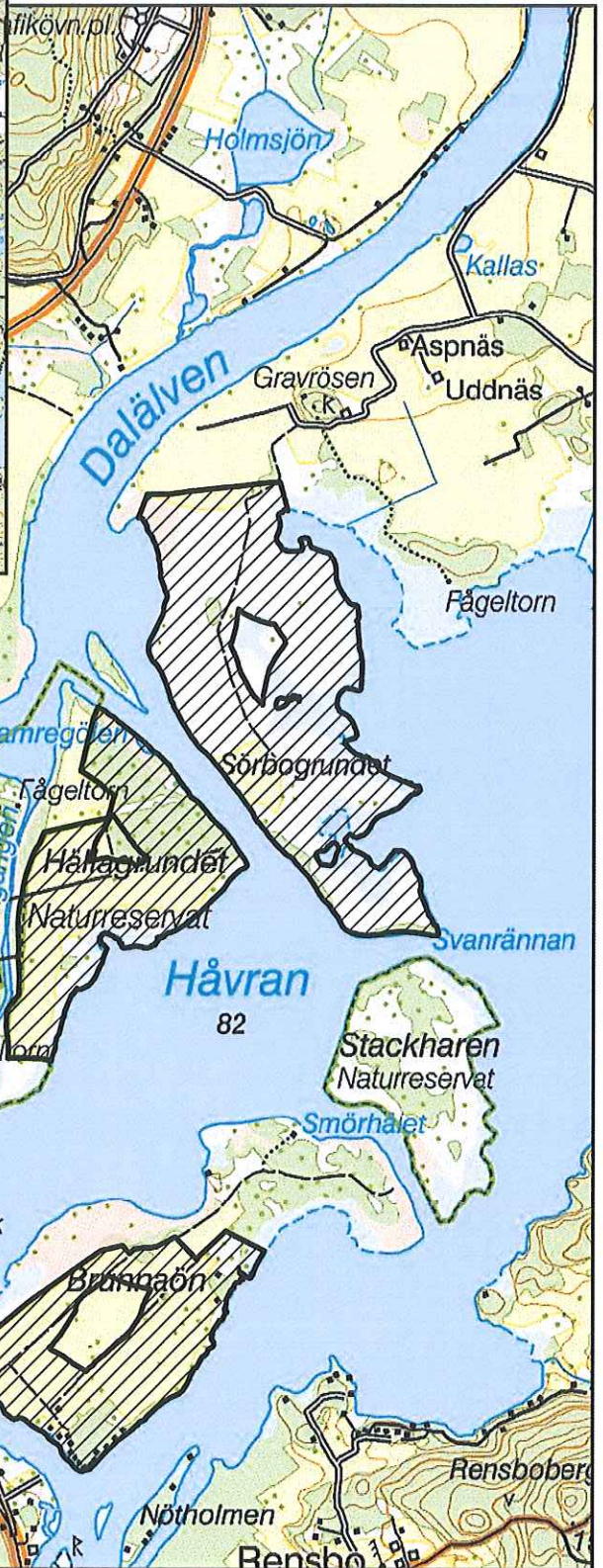
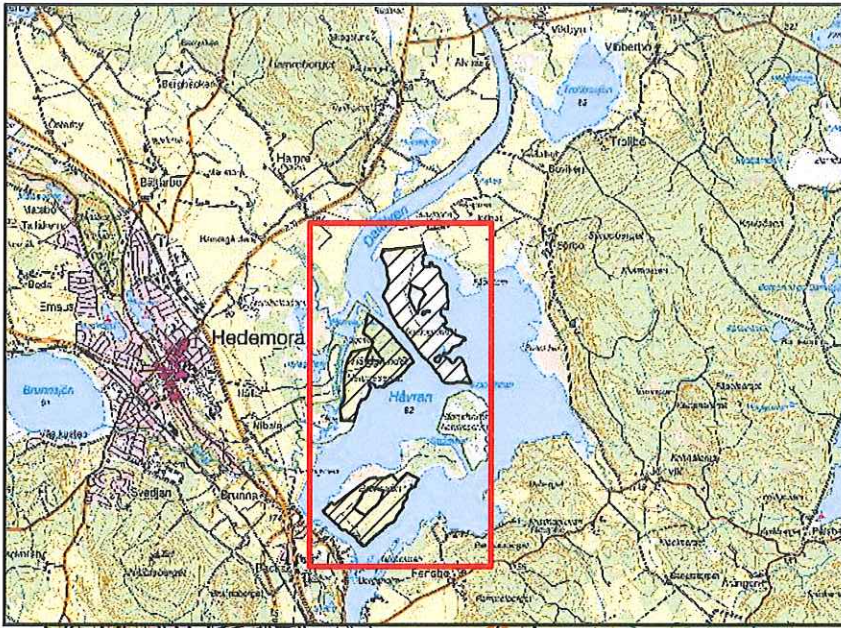
Bilaga

1. Karta över Sörbogrundet, Stora Grundet och del av Brunnaön vid sjön Hovran
2. Karta över Södra delen av Flinssjön
3. Karta över Södra delen av Svinssjön
4. Karta över Fullen
5. Hur man överklagar till Regeringen

Kopia till

Hedemora kommun

Lantbrukarnas Riksförbund Dalarna-Gävleborg, Industrivägen 12, Box 195, 811 23 Sandviken

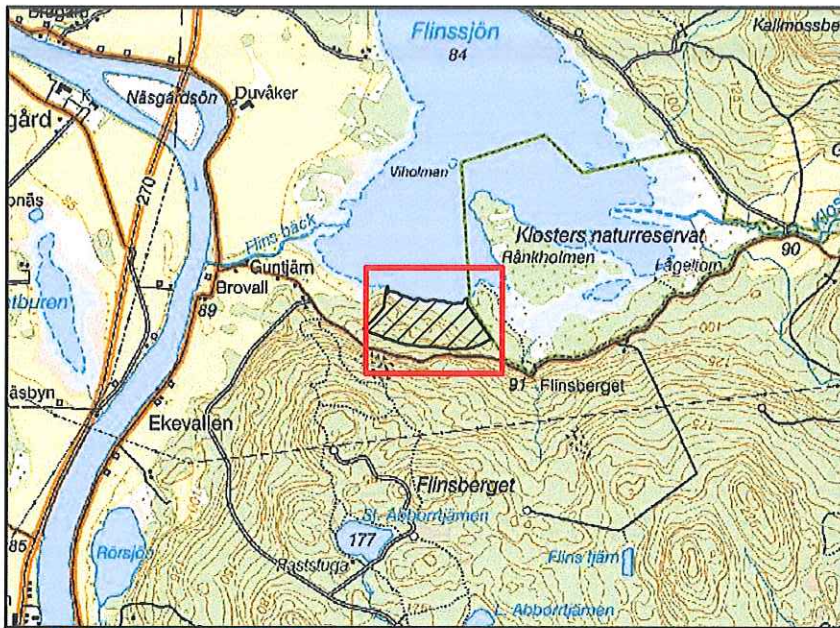

Teckenförklaring

Generellt samt utvidgat strandskydd på land

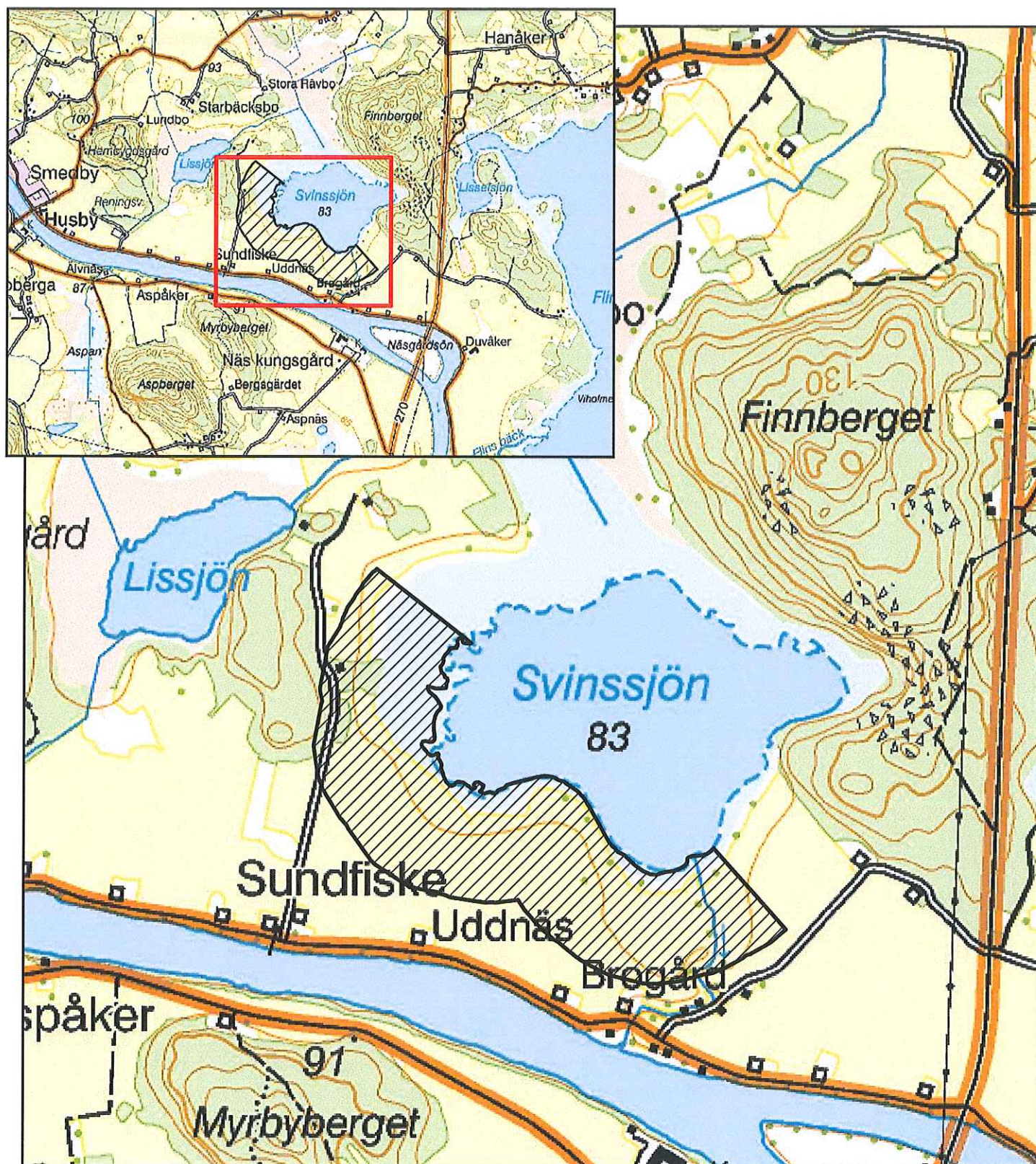
Teckenförklaring

 Generellt samt utvidgat strandskydd på land

Skala 1: 10 000

0 75 150 300 450 600
meter

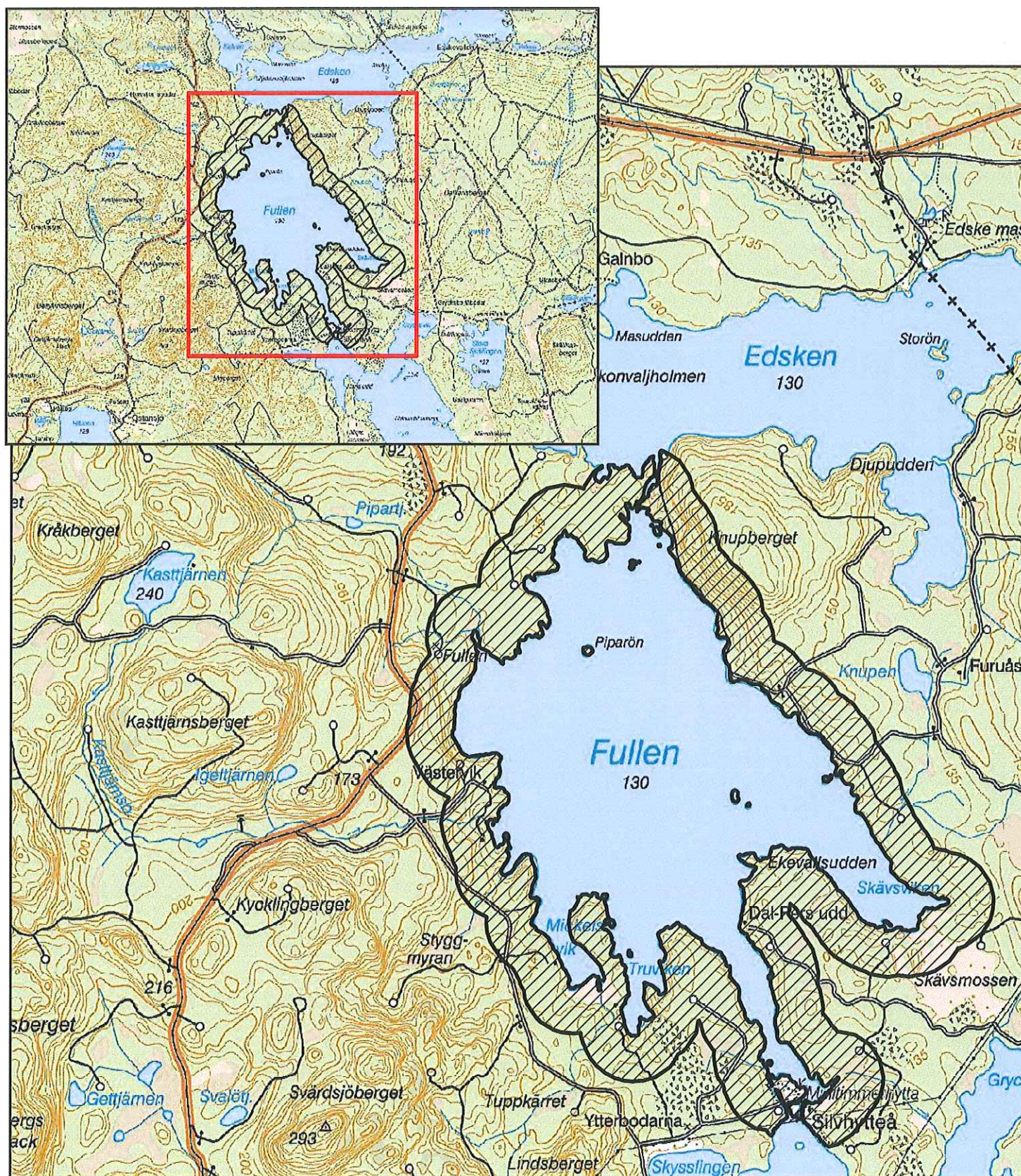
Teckenförklaring

 Generellt samt utvidgat strandskydd på land

Skala 1: 15 000

0 100 200 400 600 800
meter

Teckenförklaring

Generellt samt utvidgat strandskydd på land

Hur man överklagar hos Regeringen

Den som vill överklaga ska skriva till Regeringen. Överklagandet ska dock **skickas eller lämnas till Länsstyrelsen**. Postadressen är Länsstyrelsen, 791 84 FALUN. Besöksadressen är Åsgatan 38 i Falun.

Överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag beslutet kungjorts i ortstidning**. Annars kan överklagandet inte prövas.

Överklagandet ska innehålla

- * vilket beslut som överklagas, till exempel genom att ange ärendets diarienummer (dnr),
- * varför klaganden anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt,
- * hur klaganden vill att beslutet ska ändras.

Klaganden ska även ange

- * namn, adress och telefonnummer.

Överklagandet ska vara undertecknat av klaganden. Om ombud anlitas kan i stället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt för ombudet sändas med.

Handlingar eller annat som klaganden anser stöder överklagandet bör sändas med.

Överklagandet prövas av Regeringen. Om Länsstyrelsen inte ändrar sitt beslut som klaganden begär och överklagandet kommit in i rätt tid kommer det att sändas över till **(fyll i departementets namn)**.

Ytterligare upplysningar kan lämnas av Länsstyrelsen, telefon 010-225 00 00.